

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кафедра менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)

навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКС

ЧАСТИНА 2. МІКРОЕКОНОМІКА

на 2025/2026 навчальний рік

1. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D 5 Маркетинг
Освітня програма	Діджитал маркетинг
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма здобуття освіти	Очна
Рік підготовки, семестр	Рік 1, семестр 1
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	3/90
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Модульний контроль
Мова викладання	Українська
Розміщення курсу	Google classroom

2. Інформація про викладача

1. Викладач: *Тулчинський Ростислав Володимирович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування.*

Робочий кабінет 411, графік роботи: за розкладом

2. Віртуальний офіс: E-mail: r.tulchynskiy@istu.edu.ua, посилання на вебінар Google Meet в Google classroom. Графік консультацій: вівторок з 15.00 до 17.00.

Більше інформації про викладача можна знайти на сторінці [кафедри](#) офіційного сайту Університету.

3. Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни:

формування в майбутніх фахівців економічного світогляду, що ґрунтується на знаннях поведінки економічних суб'єктів, зокрема методів прийняття оптимальних господарських рішень з приводу споживання благ і використання факторів виробництва за наявних обмежених ресурсів, із урахуванням альтернативних можливостей їхнього розподілу, різних конкурентних ситуацій в умовах ринкової економіки.

Завдання навчальної дисципліни:

- **ознайомлення студентів з базовими знаннями:**

- категоріального апарату та основних засобів мікроекономічного аналізу;
- принципів раціональної поведінки мікросистем на ринках;
- закономірностей функціонування мікросистем у різних ринкових ситуаціях;
- особливостями формування ринків факторів виробництва;
- особливостями утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури;
- специфіки впливу методів державного регулювання на економічні процеси в країні;

- **формування вмінь:**

- застосовувати прийоми мікроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування мікроекономічних систем;
- розробляти методи оптимізації поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах;
- самостійно виконувати економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки споживачів та виробників в ринковому середовищі;

- **розвиток у здобувачів таких комунікаційних навичок:**

- працювати в команді для досягнення спільної мети;
- адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації;
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації в різних сферах діяльності організації;

- **формування здатності застосовувати знання та навички самостійно та відповідально:**

- знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Внесок навчальної дисципліни у формування програмних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання:

Навчальна дисципліна робить внесок у формування таких компетентностей та досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності (ФК):

ФК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

ФК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

ФК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

ПРН4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

ПРН10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

ПРН11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

ПРН12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Пререквізити: розуміння основних економічних законів та закономірностей, методів пізнання економічних явищ та процесів.

Рекомендовані навчальні матеріали та ресурси:

Основні:

1. Базилінська О.Я. Мікроекономіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 688 с.
3. Васильєв С. В., Кобець Є. А., Масляєва О. О. Мікроекономіка : навч. посіб. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. 310 с.
4. Іванець Л.В., Канцір І.А., Кліпкова О.І. Макро- мікроекономіка: від теорії до практики. Львів: Новий світ-2000, 2019. 444 с.
5. Каменева Н.М., Косич М.В., Александрова О.Ю. Мікроекономіка: навч. посіб. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
6. Мікроекономіка : навчальний посібник. Укл: С. В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.
7. Мікроекономіка : підручник / За заг. ред. А.І. Ігнатюк. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 420 с.
8. Скорик Г. І. та ін. Вступ до мікро-, макроекономіки. Львів: Львівської політехніки, 2019. 164 с.
9. Петруня Ю. Є., Задоя А. О. Економіка: базовий курс : навч. посіб. Серія : «Бізнес. Економіка. Фінанси». Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. 200 с.

Допоміжні:

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Ігнатюк А.І., Слухай С.В. Мікроекономіка. Практикум: Навч. посіб. К.: Знання, 2012. 491с.
2. Ватаманюк З. Г., Ватаманюк О. З., Майовець Є. Й. та ін. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка. Навч. посіб. Львів: «Інтелект-Захід», 2011. 656 с.
3. Галушка З. І., Поченчук Г. М. Економіка: теорія і практика : підручник : Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
4. Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка: практикум. К.: Центр учбової літератури, 2019. 420 с.
5. Гронтковська Г.Е., Косік А. Ф. Мікроекономіка. Практикум. Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2008. 418 с.
6. Економіка і бізнес : підручник. за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с.
7. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Політекономія : навч. посіб. Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 270 с.
8. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика. Київ: Центр учбової літератури, 2018, 450 с.
9. Кулішов В.В. Мікро- Макроекономіка. Львів: Магнолія 2006, 2019. 485 с.
10. Максименко І.А., Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 382 с.
11. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навч. посіб. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.

12. Островерх П.І., Панчишин С.М. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Львів: Апріорі, 2020. 648 с.
13. Пилипенко В.В. Мікроекономіка: курс лекцій. Львів: Новий світ-2000, 2018. 280 с.

Інформаційні ресурси:

1. Всесвітній економічний форум. Електронний ресурс. URL: <https://www.weforum.org/> (дата звернення: 21.08.2025)
2. Журнал «Актуальні проблеми економіки». Електронний ресурс. URL: <https://eco-science.net/> (дата звернення: 21.08.2025)
3. Журнал «Економіка і прогнозування». Електронний ресурс. URL: <https://eip.org.ua/> (дата звернення: 21.08.2025)
4. Журнал «Економічна теорія». Електронний ресурс. URL: <https://etet.org.ua/> (дата звернення: 21.08.2025)
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Електронний ресурс. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 21.08.2025)
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. Електронний ресурс. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 21.08.2025)
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Електронний ресурс. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.08.2025)
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Електронний ресурс. URL: <https://mof.gov.ua/uk/> (дата звернення: 21.08.2025)
9. Офіційний сайт Національного банку України. Електронний ресурс. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 21.08.2025)
10. Стан української економіки та необхідні заходи для її стабілізації // Урядовий портал. Електронний ресурс. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=247170697 (дата звернення: 21.08.2025)
11. Статистична база даних ОЕСР. Електронний ресурс. URL: <http://www.oecd.org/statistics/> (дата звернення: 21.08.2025)

4. Організація вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Форми занять (найменування, кількість годин)	Форми контролю	Максимальна кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Мікроекономіка як наука. Теорія поведінки споживача та виробника в ринковій економіці			
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки			
	Лекція 1 – 2 год.	Тестування	2
	Практичне заняття 1 – 2 год.	Тестування	4
		Поточний контроль	1
	Самостійна робота – 7 год	Див. примітку	
Тема 2. Теорія поведінки споживача			
	Лекція – 2 год.	Тестування	2
	Практичне заняття 2 – 2 год.	Тестування	4
		Поточний контроль	1
	Самостійна робота – 7 год	Див. примітку	
Тема 3. Попит, пропозиція, часткова ринкова рівновага			
	Лекція 3 – 2 год.	Тестування	2

Практичне заняття 3 – 2 год.	Тестування	4
	Поточний контроль	1
Самостійна робота – 7 год	Див. примітку	
Тема 4. Мікроекономічна модель підприємства. Витрати виробника		
Лекція 4 – 2 год.	Тестування	2
Практичне заняття 4 – 2 год.	Тестування	4
	Поточний контроль	1
	Захист виконаних завдань	2
Самостійна робота – 7 год	Див. примітку	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Основні типи ринків та їх специфіка		
Тема 5. Типи ринкових структур		
Лекція 5 – 2 год.	Тестування	2
Практичне заняття 5 – 2 год.	Тестування	4
	Поточний контроль	1
Самостійна робота – 7 год	Див. примітку	
Тема 6. Загальна характеристика факторних ринків. Ринок праці		
Лекція 6 – 2 год.	Тестування	2
Практичне заняття 6 – 2 год.	Тестування	4
	Поточний контроль	1
	Захист виконаних завдань	2
Самостійна робота – 7 год	Див. примітку	
Тема 7. Ринки капіталу та землі		
Лекція 7 – 2 год.	Тестування	2
Практичне заняття 7 – 2 год.	Тестування	4
	Поточний контроль	1
	Захист виконаних завдань	2
Самостійна робота – 7 год	Див. примітку	
Тема 8. Інституціональні аспекти ринкового господарювання. Загальна рівновага		
Лекція 8 – 2 год.	Тестування	5
Самостійна робота – 9 год	Див. примітку	
Разом поточна робота		60
Модульний контроль – 2 год.	Комп'ютерне тестування	40
Разом за кредитним модулем		100

Примітка. Завдання та запитання з матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання, включені до індивідуальних завдань та тестових завдань з модульного контролю

5. Політика навчальної дисципліни

5.1. Політика щодо відвідування занять

- аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно з розкладом, який розміщений на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Розклад](#));
- права, обов'язки та основні правила поведінки здобувачів освіти протягом навчання в

Університеті регламентується [Правилами внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої та фахової передвищої освіти](#).

5.2. Політика оцінювання навчальних досягнень здобувачів

- система, шкали та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Зкладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#);

- **критерії оцінювання:**

Критерії оцінювання тестових завдань

Кожне тестове завдання складається з кількох тестів, що оцінюються визначеною кількістю балів. Якщо тест виконаний правильно, то здобувач отримує цю кількість балів, якщо неправильно, то нуль балів.

Критерії оцінювання практичного завдання

При оцінюванні виконання практичного завдання обов'язково визначається рівень сформованості здатностей:

- застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань;
- аналізувати, систематизувати, узагальнювати та обробляти вихідну інформацію;
- за зразком повторювати типові операції;
- аргументовано застосовувати отримані знання в нестандартних ситуаціях;
- виявляти творчий підхід при розв'язуванні нетипових задач.

При **поточному контролі** здобувач може отримати 1 бал, якщо він виконав практичне завдання і під час практичного заняття виявляв засвоєння навчально-програмного матеріалу.

Під час **захисту виконаних завдань** здобувач може отримати:

- 2 бали, якщо вірно виконано у межах 86 – 100% поставлених завдань; повна відповідь на запитання (розв'язок задачі) свідчать про достатні знання навчально-програмного матеріалу, здатність самостійного мислення та виконання завдань, володіння понятійним апаратом; розкрито здатності самостійно і творчо аналізувати та неоднозначно вирішувати економічні питання з урахуванням вимог ринкової економіки; викладення матеріалу грамотне, логічне, має якісне зовнішнє оформлення;

- 1 бал, якщо здобувач вірно відповів у межах 60 – 85% поставлених питань та завдань; відповідаючи на запитання, виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, що вимагає подальшого поглиблення знань; допущено помилки (неточності) при відповіді на запитання, але виявлено потенційні можливості (резерви) для засвоєння знань, виконання завдань, розв'язування задач під керівництвом викладача;

- 0 балів, якщо здобувач виконав менше 60 % завдань; при відповіді на запитання не показав достатніх знань навчально-програмного матеріалу, допустив серйозні помилки при виконанні завдань; має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, неправильно визначає поняття, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал; не продемонстрував здатностей до самостійної практичної діяльності.

- визначені силабусом навчальні завдання є обов'язковими для виконання здобувачами освіти. Розподіл балів за окремі завдання вказаний у розділі 4 «Організація вивчення навчальної дисципліни»;
- здобувач може набрати додаткові бали шляхом підготовки тез на наукову студентську конференцію та участі у ній. Максимальна кількість додаткових балів 10;
- максимальна кількість балів за поточну роботу упродовж кредитного модуля становить 60 балів, мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового оцінювання кредитного модуля становить 30 балів; максимальна кількість балів за підсумкове оцінювання модульного контролю

становить 40 балів;

- можуть бути визнані та зараховані (повністю чи частково) у межах навчальної дисципліни результати навчання, досягнуті здобувачем поза навчальними заняттями в ЗВО «МНТУ» через формальну освіту (на основі додатку до диплому чи академічної довідки), що регулюється [Положенням про організацію освітнього процесу](#), або неформальну, інформальну освіту (через процедуру визнання, яка регулюється [Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти](#)).

5.3. Політика щодо дедлайнів та перескладання

- усі передбачені програмою завдання мають бути виконані у встановлені викладачем терміни;
- робота, яка здається здобувачем менше ніж за п'ять робочих днів до модульного контролю без поважних причин, не перевіряється викладачем;
- здобувачу, який не здав роботу у встановлені терміни з поважних причин, надається можливість здати її після встановленого терміну за погодженням із викладачем;
- ліквідація академічної заборгованості відбувається у встановлені графіком освітнього процесу терміни та у порядку, передбаченим у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.4. Політика дотримання принципів академічної етики та доброчесності

- здобувачі мають дотримуватись принципів академічної етики та доброчесності наведених у [Кодексі академічної етики](#) та [Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).
- порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність, передбачену чинним законодавством та наведеним вище положенням;
- Університет визнає важливість різноманітності студентського контингенту і прагне до створення комфортного інклюзивного та справедливого середовища для навчання різних категорій здобувачів. Будь-яка поведінка (включно з переслідуваннями, сексуальними домаганнями, дискримінацією, розпалюванням ворожнечі), яка загрожує цій атмосфері, не допускається. Інформація про прояви такої поведінки учасниками освітнього процесу під час занять має бути негайно доведена до викладача навчальної дисципліни чи адміністрації Університету.

5.5. Політика оскарження результатів підсумкового контролю

Порядок оскарження результатів підсумкового контролю (кредитний модуль чи атестація) регулюється розділом 6 [Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.6. Політика комунікацій

Комунікації з викладачем:

- усі обов'язкові для виконання завдання з навчальної дисципліни, рекомендації до їх виконання, максимальна кількість балів та дедлайни викладені у розділі «Завдання» відповідного навчального курсу у Classroom;
- усі важливі повідомлення для здобувачів викладач розміщує у розділі «Стрічка» відповідного

навчального курсу у Classroom;

- усі виконані завдання здобувач повинен завантажувати для перевірки до навчального курсу в Classroom;
- викладач перевіряє виконане здобувачем завдання протягом наступних трьох робочих днів після завантаження роботи та виставляє отриману оцінку до електронного журналу навчального курсу у Classroom;
- при проведенні заняття у форматі відеоконференцій камери здобувачів мають бути ввімкнені протягом усього заняття;
- індивідуальні консультації викладач надає здобувачам офлайн у приміщенні та за графіком, визначеними у силабусі, або онлайн у віртуальному офісі за визначеним графіком.

Комунікації в групі

Викладач заохочує дискусії із спірних питань та проблем, що розглядаються у межах навчальної дисципліни, висловлювання власної точки зору здобувачів на предмет їх вирішення. Обговорення та дискусії мають вестись у обстановці поваги до іншої точки зору, шанобливого ставлення до думок опонентів. Критика має бути конструктивною та обґрунтованою.

Силабус навчальної дисципліни складений доктором економічних наук, професором, завідувачем кафедри менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування Ростиславом ТУЛЬЧИНСЬКИМ.

«Погоджено»

Гарант освітньої програми доктор економічних наук, професор Оксана КАРПЕНКО

_____
(підпис)

Ухвалено рішенням кафедри менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування
(протокол №1 від 29.08.2025)

Завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування, доктор економічних наук, професор Ростислав ТУЛЬЧИНСЬКИЙ

_____
(підпис)